

แหล่งผลิต

ภาคเหนือ
 เชียงราย
 เชียงใหม่
 แม่ฮ่องสอน
 น่าน
 ลำปาง
 แพร่

ชา

ชื่อสามัญ : Tea ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Camellia sinensis* (L.) Okutzte

ปี	2550	2551	2552
พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	105,989	113,364	116,466
ผลผลิตชาสด (ตัน)	57,362	61,557	63,707
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)			
- ชาอัสสัม	518	515	517
- ชาจีน	712	715	716

การส่งออก

ปี	2550	2551	2552
ปริมาณ (ตัน)	5,394	6,573	10,132
มูลค่า (ล้านบาท)	300.41	407.18	467.32

ชาแห้ง

ปี	2550	2551	2552
ปริมาณ (ตัน)	2,720	2,365	2,148
มูลค่า (ล้านบาท)	140.26	167.40	129.11

ผลิตภัณฑ์ชา

ปี	2550	2551	2552
ปริมาณ (ตัน)	2,674	4,208	7,984
มูลค่า (ล้านบาท)	160.15	239.78	338.21

ราคาชาแห้งที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)

ปี	ชาอัสสัม	ชาจีน
2550	14,000	50,000
2551	14,000	50,000
2552	14,000	50,000

ต้นทุนการผลิต(บาท/ตัน)

ปี	ชาอัสสัม	ชาจีน
2550	5,757	25,230
2551	6,364	30,306
2552	6,945	29,219

การนำเข้า

ปี	2550	2551	2552
----	------	------	------

ชาแห้ง

ปริมาณ (ตัน)	1,647	1,935	1,665
มูลค่า (ล้านบาท)	190.77	144.32	162.72

ผลิตภัณฑ์ชา

ปริมาณ (ตัน)	831	907	831
มูลค่า (ล้านบาท)	201.05	256.57	353.77

ประเทศไทยส่งออก

ชาแห้ง ได้หวัน กัมพูชา สหรัฐอเมริกา
 ผลิตภัณฑ์ชา ฟิลิปปินส์ สหรัฐอเมริกา ลาว

ประเทศไทยนำเข้า

ชาแห้ง อินเดีย เยอรมัน จีน
 ผลิตภัณฑ์ชา สหรัฐอเมริกา จีน เยอรมัน

ฤดูกลางเก็บเกี่ยวผลผลิต มีค.-พย.

ที่มา: กรมศุลกากร
 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ประเทศคู่ค้า ได้หวัน กัมพูชา สหรัฐอเมริกา
ประเทศคู่แข่ง อินเดีย จีน ศรีลังกา

ปัญหาอุปสรรค

ด้านการผลิต

- ขาดแคลนแหล่งน้ำในการปลูก และการจัดระบบน้ำยังไม่มีประสิทธิภาพ
- เกษตรกรยังไม่มีหรือนำกระบวนการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) มาใช้ในการผลิต
- ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการผลิต

ด้านการแปรรูป

- เครื่องจักรในการแปรรูปชา มีราคาแพง โรงงานชาขนาดเล็กขาดแคลนเครื่องจักรที่ทันสมัย ทำให้การแปรรูปชาไม่ได้มาตรฐาน
- ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการแปรรูปชา
- บรรจุภัณฑ์ชาของไทยไม่ดึงดูดใจผู้ซื้อ ส่วนใหญ่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ

ด้านการตลาด

- เกษตรกรขายใบชาสดได้ในราคาต่ำ เนื่องจากมีผู้ซื้อน้อย
- ชาที่แปรรูปแล้วส่วนใหญ่เป็นชาอู่หลง(ชากิ่งหมัก) ซึ่งเป็นชาคุณภาพ ราคาสูง และส่วนใหญ่ส่งไปขายต่างประเทศ สำหรับตลาดชาในประเทศคนไทยยังดื่มชาไทยน้อย
- ปี 2553 ไทยต้องเปิดตลาดเสรีสินค้าภายใต้กรอบข้อตกลง AFTA ทำให้มีการนำเข้าชาจากประเทศเพื่อนบ้านซึ่งมีราคาต่ำกว่าชาในประเทศ

แนวทางการพัฒนา

- จัดหาแหล่งน้ำพร้อมทั้งวางระบบน้ำ
- จัดทำแปลงเรียนรู้กระบวนการผลิตชาตามระบบ GAP และ ตรวจสอบออกไปรับรองแปลง GAP
- ขอกการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนจากภาครัฐในการซื้อเครื่องมือ เครื่องจักรในการแปรรูปชา และสร้างโรงอบชา
- จัดฝึกอบรมการแปรรูปชาคุณภาพโดยจ้างผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ เช่นประเทศไต้หวัน
- ตรวจสอบ และออกไปรับรองของโรงงานแปรรูปชาในระบบ GMP และ HACCP
- ส่งเสริมและสนับสนุนการซื้อขายใบชาสดในระบบ Contract farming
- เสริมสร้างศักยภาพในการผลิต แปรรูป และการตลาดแก่เกษตรกรโดยการรวมกลุ่ม และบริหารจัดการกลุ่มอย่างมีระบบ
- ประชาสัมพันธ์ให้คนไทยดื่มชาไทย โดยเริ่มจากหน่วยราชการ โรงแรม ตลอดจนภัตตาคาร และร้านอาหาร

แนวโน้มสถานการณ์การผลิต

พื้นที่ปลูก

พื้นที่ปลูกมีแนวโน้มสูงขึ้นตามลำดับตั้งแต่ปี 2549 ทั้งนี้เนื่องจากกระแสความนิยมการบริโภคชาเพื่อสุขภาพตลอดจนเสริมความงามต่างๆเพิ่มมากขึ้น

ผลผลิต

ผลผลิตมีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะชาอัสสัมได้มีการส่งเสริมให้มีการตัดแต่งกิ่งเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ รวมทั้งการผลิตชาให้มีคุณภาพเพื่อสามารถแข่งขันกับชาจากต่างประเทศซึ่งมีราคาต่ำกว่าชาไทย